

"וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קַנְאֹתַי" (כה, י-יא)

לאחר שהיתה מגפה גדולה בישראל ונפלו כ"ד אלף מישראל, כפי שנתבאר למעלה, היו ישראל יכולים לטעון שבזה שהרג פנחס את זמרי לא הועיל כלום. וזה שיכך את חמתו של הקב"ה היה מותם של כ"ד אלף מישראל שנקם מהם על העברה שעשו. לכן אמר כאן: פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. זה שנעצרה המגפה ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי היה רק בגלל מעשה פנחס, שאם לא הוא, לא היה נשאר שריד ופליט מישראל. משל למה הדבר דומה, למלך שהיה מהלך בדרך, ופגע בסיעה של בני אדם. בא אחד מהם וזלזל במלך. כעס המלך כעס גדול ובקש להרוג את כל בני הסיעה. עמד אחד מהם והרג את זה שזלזל במלך, וכשראה המלך כך שכך זעמו, כשראה שיש אחד מהם שחרה לו על שזלזל במלך ועשה מעשה.

כך היה פנחס, שהקב"ה היה מלא כעס על מעשה זמרי מה שהעז לעשות, וחשב לעשות ח"ו כליה בישראל על ששתקו ולא מיחו, ולא היה מי שיעשה משפטו. אז עמד פנחס ומסר נפשו על קדושת שמו יתברך ועשה משפטו בזמרי. אמר הקב"ה די בזה לשכך את כעסי.

ועוד טעם לזה שאמר כאן הכתוב פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן, שבשעה שבא ליכנס לאהלו של זמרי להורגו נתכנסו אלפי בני שבט שמעון ורצו להורגו, ומרוב פחד פרחו נשמתו, והקב"ה שלח באותה שעה את שתי הנשמות של נדב ואביהוא ונכנסו בגופו, ומאותה שעה זכה להיות כהן גדול, ועדיין לא היה כהן, כי בשעה שנמשהו אהרון ובניו כבר נולד פנחס, ולא הועיל שמן המשחה שנמשה בו אהרון, שלא הועיל אלא לזה שנולד אחרי כן ואם כן לא היה פנחס כן. ובמעשה זה של זמרי זכה בכהונה. ולפיכך אומר כאן הכתוב: פנחס אלעזר בן אהרון הכהן. ר"ל פנחס זה הוא גם בנו של אלעזר וגם בנו של אהרון, ששתי הנשמות של נדב ואביהו נכנסו בו.

ועוד טעם למה הוצרך הכתוב לומר בן מי היה ובן בנו של מי היה, אע"פ שהדר ידוע מקודם. וזה כדי ללמדו הגבורה וקדושת השם שעשה פנחס, שאילו היה זה איש מלחמה הרגיל בנשק, לא היה פלא כל כך, אבל הוא היה תלמיד חכם ובנו של אלעזר, שאף הוא היה תלמיד חכם והיה נכדו של אהרון, שאף הוא היה תלמיד חכם, ומהיכן למד אומנות זו להשתמש בנשק, שלקח רומח בידו, ולהרוג שני אריות כאלו. נשיא שבט שמעון וכוזבי בת צור בת מלך, ובוודאי דבר גדול הוא. ולפיכך אומר הכתוב: פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן, ראו מי הוא פנחס ומה המעשה שעשה, האם אין זה ענין הראוי לשבח. ואע"פ שהקב"ה עשה את כל י"ב הניסים המפורטים במידרש תנחומא, אבל פנחס הוא שהתחיל במצות ומסר נפשו למיתה. ומאחר שהוא מסר נפשו על הדבר, סייעו לו מן השמים. וכן בכל מצוה, כיון שהתחיל אדם אע"פ שהוא ענין קשה, מסייעים לו מן השמים לגומרה. (ר' אריה קרו)

אהבת ישראל

הוא לא מהעדה שלי! (המשך)

אם כן, הקדוש ברוך הוא חֲשָׁבָה לְטוֹבָה שִׁיְהִי עֲדוֹת שׁוֹנוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, בְּמִטְרָה שִׁישְׁלִימוּ זֶה אֶת זֶה בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ, וְהָמָּה - הַשְּׁטָן וְחִילוֹתָיו - דְּבָרוּ פְּזָבִים לְגֵרִים בְּכֵךְ לְשָׂנְאֵת וּלְקַנְטָר אֶחָד לְשָׁנִי.

לְדַאֲבוֹנְנוּ, מְאַשְׁרִים אֲנוּ בְּמִקְצַת אֶת רְאִיתוֹ שֶׁל הַמֶּן הַרְשָׁע עַל עַמּוֹנוֹ - עִם הַקֹּדֶשׁ - "יִשְׁנֹנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרֵד בֵּין הָעַמִּים". תּוֹפְעָה שְׁלֵא הִיְתָה לִפְנֵי 50-60 שָׁנָה כָּלֵל וְכָלֵל, נְהִיְתָה דְּוָקָא בְּהַתְקַבֵּץ עִם יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָה יִשְׂרָאֵל, וְאוֹלֵי רַק בְּשִׁבִיל תּוֹפְעָה זוֹ יִשׂ לְרֵאוֹת שִׁיבֵת עִם יִשְׂרָאֵל לְצִיּוֹן כְּסִיפָא דְגְלוּתָא וְלֹא כְּאַתְחַלְתָּא דְגְּאֻלָּה.

תּוֹפְעָה זוֹ הַחֲלָה מֵהַצִּיּוֹנִים הַחֲלוֹנִיִּים שְׂרָאוֹ הַלְפֹּלוֹת בֵּין עֲדוֹת לְעֲדוֹת, לְיַחַס וּלְרוּמָם עֲדָה זוֹ - וְלְהַשְׁפִּיל וּלְרַמֵּס בְּנֵי עֲדָה אַחֶרֶת. אִין לָנוּ מָה לְהַתְפַּלֵּא עֲלֵיהֶם, אַחַר שֶׁמַּעֲשֵׂה שְׂפָזָה קָטָן בְּשִׁבְלֵם לְעַמֵּת עֲבֹרוֹת חֲמוּרוֹת שְׁבַחֲמוּרוֹת שְׁבַעֲעוּ לְצַרְךָ הַקָּמוֹת מְדִינָתְךָ, וְאִין פֶּאן הַמְּקוֹם לְהֶאָרִיךְ.

אוֹלָם מָה שְׂכּוֹאֵב הוּא, שֶׁתּוֹפְעָה זוֹ נִשְׁחַלָּה וְהַשְׁרָשָׁה גַּם אֶצֶל בְּנֵי הַתּוֹרָה שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה וּמִצְוֹת, עִם כָּל לְמוּד הַזְּכוֹת הַמְּבֹאָר, שֶׁהַתְחַלָּה הַחֲלָה מֵהֶם. הַמִּשְׁךְ בַּפְּרָשָׁה הַבֵּאָה. (ר' יעקב ישראל לוגאסי)

אָמוּנָה

טז. כְּשֶׁמְחַרְפִּין אוֹתְךָ, וְאַתָּה שׁוֹתֵק, תִּזְכָּה לְהַבִּין תַּרְוִיץ עַל קִשְׁיוֹתֶיךָ וְתִזְכָּה לְרוּחַ בִּינָה. (ספר המידות)

לבטל תורה כדי לשמחם

בחור ישיבה שמתחתן, אין צורך שיבואו עשרות בחורים כדי לשמחו, מפני שיש לחוש בזה לביטול תורה, ומספיק שיבואו עד תשעה בחורים, או שיבואו רק הבחורים הקרובים ביותר לחתן

כן הורה מרן הרב אלעזר מן שך זצ"ל, והובאו דבריו בספר ואין למו מכשול חלק א (עמוד ב), בדברי מהר"ר חיים רבי שליט"א, והוסיף, שראוי ונכון לעשות חתונה בבין הזמנים שבלאו הכי אין סדרי לימודים בישיבות. והן עתה ראיתי שכן הזהיר בשו"ת שבט הלוי (חלק ז סימן רג), והניף ידו שנית בחלק ח (סימן רפג) וכתב שתקנה טובה היא שלא לבטל תלמוד תורה לצורך שמחת חתן וכלה, ובפרט שלא לבטל קביעות הישיבה. ע"ש.

ודרך אגב, כתב בספר תשב"ץ קטן (סימן תסה), שכל מה שאמרו שצריך לשמח חתן ולבטל תורה בשביל כך, היינו דווקא אם אותו חתן ירא את דבר ה', אבל בחור עם הארץ ואינו ירא את דבר ה', אסור לבטל תורה כדי לשמחו! (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

הנער שמנע פיגוע / אריה תומר / שלום לעם

כשסער החליט ללכת לים באותו בוקר קיצי, הוא לא העלה בדעתו שבסוף אותו יום הוא הולך להיות אחד האנשים המפורסמים ביותר במדינה.

סער היה שמיניסט מן המניין, שסיים את בחינות הבגרות והמתין לתאריך הגיוס. את החופש הזה הוא החליט לנצל כמו שצריך, ובאותו בוקר החליט ללכת לים כדי להשתכשך בין הגלים ולתפוס קצת שמש.

כשסער הגיע לחוף, הוא הבין שהוא לא היה היחיד שחשב על הרעיון המקורי... החוף היה מלא מפה לפה במתרחצים, כולל כמה קייטנות שהגיעו בלוויית המדריכים שלהם. כמה דקות עברו על סער רק בניסיון למצוא פינה ריקה כדי להניח את התיק שלו. בסופו של דבר הוא מצא פיסת חוף פנויה סמוך לסוכת המציל, והוא החל להתארגן לקראת הטבילה הצוננת והמרעננת במי הים. אבל אז, לפתע, הוא הבחין במשהו מוזר על החוף. זה היה תיק שחור וגדול - גדול באופן בולט מתיקים שאנשים מביאים בדרך כלל לחוף. התיק היה סגור ואף אחד לא עמד לידו. חשד מייד עלה בליבו של סער. התיק נראה חשוד בהחלט. אולי יש בו פצצה? יש מאות ילדים על החוף. האסון יכול להיות גדול ועצום...

לרגע אחד שקל סער להפנות את תשומת ליבו של המציל, אבל מיד הוא נפנף את המחשבה מליבו. השמש קפחה על ראשו, והים קרץ לו בגליו הקרירים והמזמינים. 'מה אתה כזה פרנואיד?' אמר סער לעצמו. 'אין פה שום פצצה ושום נעליים. קפוף לים ותהנה מהחיים.'

סער החל לנפח את מזרן הים שהביא איתו, אבל משהו לא נתן לו מנוחה. אולי בכל זאת התיק הזה לא כל כך תמים? אולי הוא צריך להגיד משהו למציל? אם בסוף יתברר שזה היה מטען חבלה, הוא לא יסלח לעצמו כל החיים...

מצד שני, המשיך סער לחשוב, אין לו כוח עכשיו. המציל בטח ילגלג עליו. הוא סתם יעשה לעצמו בושות. סער המשיך לנפח את מזרן הים, כשעיניו משוטטות אנה ואנה. לפתע הוא נעצר בתדהמה. תיק נוסף, זהה לחלוטין, היה על החוף כמה עשרות מטרים מצד ימין. גם זה היה תיק שחור וגדול, בלי אף אחד לידו. עיניו של סער נעו אינסטינקטיבית שמאלה. הוא כבר ידע מה הוא מחפש, ואכן הוא מצא: תיק שלישי, זהה לחלוטין, היה על החוף מצד שמאל, במרחק של עוד כמה עשרות מטרים.

סער לא חשב יותר מדי. הוא פעל באופן אינסטינקטיבי. הוא נעמד על קצות אצבעותיו, הצמיד את שתי ידיו אל פיו כמו רמקול וצרח בכל כוחו: 'פצצה! פצצה! להתרחק מיד!'

עשרות זוגות עיניים הופנו לכיוונו בבת אחת. סער המשיך לצעוק, כשהוא מצביע על התיקים: 'לברוח! לברוח! התיקים הולכים להתפוצץ!'

עכשיו הבחין בו גם המציל שהיה על סוכתו. בכמה מבטים מהירים הוא הבין מה מתרחש, והוא הצטרף לקריאות באמצעות הרמקול שלו: 'לפנות מיד את השטח שלפני סוכת המציל. יש כאן שלושה חפצים חשודים!'

תוך כמה שניות התרוקן השטח שסביב שלושת התיקים מאדם. כמה מהמדריכים של הקייטנה ניסו להתקשר למשטרה, אבל לפני שמישהו הספיק לחייג החרישו שלושה פיצוצים חזקים את כל האזור. שלושת התיקים התפוצצו בזה אחר זה בתוך כמה שניות.

שלושה מכתשים עמוקים נפערו בחוף. שברי כסאות ושמשיות התעופפו לכל עבר, בגדים ותיקים התרוממו מכוח ההדף אל על, ונחתו באיטיות כענן של נוצות. שקט נורא השתרר בחוף. כולם הבינו את גודל הנס. אם הם לא היו מתרחקים ברגע האחרון - החוף היה עכשיו זירת טבח מדממת, מלאת ילדים פצועים והרוגים.

סער עמד ליד סוכת המציל, המום ורועד בכל גופו. אנשים החלו להתקרב אליו וטפחו על שכמו בהערכה. 'כל הכבוד, בחור', אמרו לו, 'הצלת אנשים רבים ממוות'. אבל הוא החל למרר בבכי בסערת רגשות, והליט את פניו בשתי ידיו.

באותו ערב לא היה בית בכל המדינה שלא ידע מי זה סער, הנער הגיבור שמנע פיגוע משולש בחוף תל אביב. הוא כיכב בכל מהדורות החדשות כשהוא משחזר את הרגעים הדרמטיים שבהם הוא הבין שבחוף יש שלושה מטעני חבלה והוא הרחיק את מאות הילדים המתרחצים. מפכ"ל המשטרה העניק לו תעודת הוקרה בטקס חגיגי, ואפילו ראש הממשלה התקשר לברך אותו על אומץ הלב והתושייה שהוא גילה.

גם בביתו של רב פקד אמנון, ראו באותו ערב את הכבוד הגדול שנעשה לסער. 'זה מזכיר קצת את הסיפור שלך, לא?' שאלה אשתו של אמנון.

אמנון חייך לעצמו בנוסטלגיה. אכן, גם הוא מנע פעם פיגוע גדול בשוק הכרמל, כשהבחין בעוד מועד במטען החבלה שהיה מוסתר בתוך תיק קניות גדול שעמד ליד אחד הדוכנים.

'מה, אבא, פעם מנעת פיגוע? שאל בנו של אמנון. 'בטח', השיבה אשתו של רב פקד אמנון במקומו, 'אבא מנע פיגוע בשוק, ובזכותו ניצלו חייהם של עשרות אנשים.'

'אז למה לא עשו לך כזה כבוד כמו לבחור הזה, ולמה ראש הממשלה לא התקשר אליך?' שאל הילד בתמימות ילדותית.

אמנון חייך. 'אני אסביר לך', אמר לבנו, 'אני שוטר ותפקידי הוא למנוע פיגועים. אני פשוט ביצעתי את עבודתי. הנער הזה הוא סתם נער רגיל שהלך לים ואין זה מתפקידו לגלות מטעני חבלה. הוא גילה גבורה גדולה ואחריות עילאית, ולכן כולם מתפעלים ממנו ומשבחים אותו. אותו כנ"ל - פנחס שעשה מעשה נשגב ויוצא דופן, מעשה שהוא לא היה חייב לעשותו ועל כך זכה לשכר גדול מאוד.'